

AMIR TEMUR DAVLATINING TASHKIL TOPIHI VA IJTIMOIY-SIYOSIY HAYOTI.

A.Sh.Rajabov

Buxoro davlat Pedagogika instituti tarix fani o'qituvchisi

D.Sh.Rahmatov

Buxoro davlat Pedagogika Instituti 1-2 tar 22 guruh talabasi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.7883297>

Annotatsiya: Amir Temur hokimiyat tepasiga kelgach, dastlabki vaqtlardayoq mamlakatda ro'y bergan og'ir iqtisodiy tanglikni bartaraf qilish uchun eng avvalo soliq tizimini tartibga soldi.

Kalit so'zlar: Amir Temur, Xondamir, Tug'luq Temur, Movarounnahr, Kesh Kesh, Mo'g'ul, Balx, Qunduz.

Amir Temur ilk harbiy faoliyatini qo'l ostidagi navkarlari bilan ayrim viloyat amirlariga xizmat qilishdan boshlagan; ularning o'zaro kurashlarida qatnashib, jasorat ko'rsatgan, janglarda chiniqqan, harbiy mahoratini oshirgan. Dong'i butun Qashqadaryo vohasiga yoyilgan. Amir Temurning aqlu zakovati, shijoati va shuhrati uni Movarounnahrning nufuzli amirlaridan amir Xizr Yasovuriy va amir Qazag'on bilan yaqinlashtirdi. Xondamirning yozishicha, otasi amir Tarag'oy Amir Temurni avval (1355) amir Joku barlosning qizi Nurmushk og'oga, so'ngra o'sha yili (1355) Qazag'onning nabirasi va amir Husaynning singlisi O'ljoy Turkon og'oga uylantiradi. Keyingi nikoh tufayli Amir Temur bilan Balx hokimi amir Husayn o'rtasida ittifoq yuzaga kelib, ular birgalikda mo'g'ullarga qarshi kurashadilar. Amir Temurning Movarounnahrni birlashtirish yo'lidagi harakati 14-asrning 60-yillari boshlaridan boshlandi. 14-asr ning 50-yillari oxirida Movarounnahrda amirlarning o'zaro kurashi kuchayib, amir Qazag'on o'ldirildi. Mamlakatda siyosiy parokandalik avjiga chiqib, og'ir tanglik sodir bo'ldi. Xondamirning „Habib ussiyar“ kitobida keltirilgan ma'lumotlarga qaraganda, ulus o'nga yaqin mustaqil beklklarga bo'linib ketgan. Samarqand viloyatida amir Bayon sulduz, Keshda amir Hoji barlos, Xo'jandda amir Boyazid jaloir, Balxda Uljoy Bug'a sulduz, Shibirg'onda Muhammad I Xoja Aperdi nayman, Ko'histonda Badaxshon shohi amir Sotilmish, Xuttalonda Kayxusrav, Hitori Shodmon hududida amir Husayn va amir Xizr Yasovuriylar o'zlarini hokimi mutlaq deb e'lon qiladilar. Bu davrda Chig'atoy ulusining sharqiy qismi — Yettisuv va Sharqiy Turkistonda hukmronlik qilayotgan mo'g'ul xonlari Movarounnahrda og'ir siyosiy vaziyatdan foydalanib, bu yerda o'z hokimiyatini o'rnatishga harakat qiladilar. Jeta xonlaridan Tug'luq Temur va uning vorisi Ilyosxoja 1360 — 61 va 1364-yil larda Movarounnahrda bir necha

bor bostirib kiradilar. Mo'g'ul xonlarining bosqinchilik yurishlari va zulmiga qarshi xalq harakati boshlanadi. Biroq, Movarounnahr amirlari xalqqa bosh bo'lib, mo'g'ul bosqinchilariga qarshi kurashga jur'at eta olmaydilar. Ularning bir qismi dushman tarafiga o'tadi, ikkinchi qismi esa el-yurtni tark etib, o'zga mamlakatlardan boshpana izlaydilar. Amir Temurning amakisi, Kesh viloyatining hukmdori amir Hoji barlos Xurosonga qochadi. Mana shunday og'ir pallada siyosat maydoniga Amir Temur kiradi. Mo'g'ullarga qarshi turish uchun kuchlar nisbati teng emasligini hisobga olgan 24 yoshli Amir Temur 1360-yilning boshida Tug'luq Temur tomonidan Keshga yuborilgan beklar bilan kelishadi. Sharoit taqozosi bilan xon xizmatiga o'tib, uning yorlig'i bilan o'z viloyatining dorug'asn etib tayin qilinadi. Shubhasiz, bu noiloqliqdan qo'yilgan siyosiy hamda strategik qadam bo'lib, bu bilan Amir Temur mo'g'ullarning navbatdagi talontorajining oddini olgan, mamlakat va xalqni falokatdan qutqargan edi. Biroq, Movarounnaxrning hukmdori etib tayin qilingan Ilyosxoja va uning lashkarboshisi amir Bekkichik bilan Amir Temurning murosasi kelishmay qoladi. Shu sababdan 1364-yilning oxirida u mamlakatni tark etishga majbur bo'ladi. Xivaning janubida, Urganjiy dashtida Amir Temur Tug'luq Temurning yana bir raqibi — qaynog'asi amir Husayn bilan uchrashadi. Amir Temur mo'g'ullar bilan kurashish maqsadida u bilan birlashib, ikkovlon kuch to'plashga kirishadi. Dastlab ular Tug'luq Temurxonning farmoniga binoan Amir Temurni ta'qib qilishga kirishgan Xiva dorug'asi To'qol (Tavakkal) bilan jang qiladilar. So'ngra 1361-yilning kuzida Seistonda viloyat hukmdori Malik Qutbiddinning tarafida turib mekroniylar bilan bo'lgan to'qnashuvda Amir Temur o'ng kifti va o'ng oyog'idan jarohatlandi. Amir Temur va amir Husayn keyingi ikki yil davomida Ilyosxoja boshliq Jeta lashkari bilan bir necha marta jang qiladilar. Nihoyat, 1361-yil oxirida ular mo'g'ul qo'shinlarini Movarounnahr hududidan quvib chiqarishga muvaffaq bo'ladilar. Biroq, Movarounnahrni qo'ldan chiqarishni istamagan Ilyosxoja 1365-yil ning bahorida yana Turkiston ustiga qo'shin tortadi. Toshkent bilan Chinoz oralig'ida ikki o'rtada sodir bo'lgan jang tarixda „Loy jangi“ nomi bilan shuhrat topadi. Jangda amir Husaynning xiyonati oqibatida mag'lubiyatga uchraydilar va o'z qo'shinlari bilan Amudaryo bo'ylariga chekinib, Balx viloyatida o'rnashdilar. Ilyosxoja esa hech qanday qarshilikka uchramay Xo'jand, Jizzax va boshqa bir qancha shahar hamda qishloqlarni egallab, Samarqand ustiga yuradi. Samarqand o'sha paytlarda katta qo'shinga qarshilik ko'rsata olmasdi. Shaharning na devori va na mustahkam istehkomlari, na qurollangan sipohiyi bor edi. Bek va amirlar shaharni tark etgan edi, lekin mo'g'ullarga qarshi xalq ko'tariladi, sarbadorlar shahar

mudofaasini o'z qo'llariga oladilar. Shahar mudofaachilariga Madrasa tolibi ilmlaridan Mavlonozoda Samarqandiy, jun (paxta) tituvchilar mahallasining oqsoqoli Abu Bakr Kuluyi (Kalaviy) Naddof va mergan mavlono Xurdaki Buxoriylar boshchilik qiladilar. Sarbadorlar Samarqand shahrida mo'g'ullarga qaqshatqich zarba beradilar. Ilyosxoja dastlab Samarqandni, so'ngra butun Movarounnahrni tashlab chiqib ketishga majbur bo'ladi. Sarbadorlarning mo'g'ullar ustidan qozongan g'alabasi haqidagi xabar amir Husayn bilan Amir Temurga ham borib yetgan. Amir Temur qishni Qarshida, Husayn esa Amudaryo bo'yida o'tkazib, 1361-yil bahorida Samarqandga yo'l oldilar. Ular Konigita to'xtab sarbadorlarning dushman ustidan qozongan g'alabalaridan mamnun bo'lganliklarini va ular bilan uchrashmoqchi ekanliklarini bildiradilar. Biroq, sarbadorlarning boshliqlari amirlar huzuriga kelganlarida amir Husayn buyrug'i bilan Abu Bakr Kuluyi (Kalaviy) Naddof bilan mavlono Xurdak Buxoriylar dorga tortiladi. Mavlonozodani esa Amir Temur. o'z himoyasiga olib kutqarib qoladi. Shu tariqa sarbadorlar boshliqsiz qoldirilib, Movarounnahrda amir Husaynning hukmronligi o'rnatiladi, ammo ko'p vaqt o'tmay Husayn bilan Amir Temur o'rtasidagi munosabat keskinlashib, ochiqdan-ochiq nizoga aylanadi. Amir Temurning nufuzi ortib borayotganligidan xavfsiragan amir Husayn Balxga qaytib, uning qal'a devorlari va istehkomlarini mustahkamlashga kirishadi. Balx, Qunduz va Badaxshondan ko'p sonli lashkar ham to'playdi. Kesh va Qarshi viloyatlariga bosh bo'lgan Amir Temur ham amir Husaynga qarshi hal qiluvchi jangga hozirlik ko'radi. 1361 — 61yillar o'rtasida bir necha bor to'qnashuvlar bo'lib o'tadi.

Sayyid Baraka Amir Temur faoliyatini qo'llab-quvvatlab, unga oliy hokimiyat ramzi katta nog'ora — tabl bilan yalov — bayroq tortiq qiladi. Shubhasiz bu voqea katta siyosiy ahamiyatga ega edi. Chunki u saltanatlik ramzi edi. Amir Temur buni yaxshi tushunardi. Shuning uchun ham Balxga yetmasdan O'rpuz mavzeida u amir va no'yonlari bilan kengash o'tkazadi. Ko'pchilikning xohish va ixtiyori bilan, o'sha davr qonun-qoidalariga ko'ra, chingiziylar avlodidan bo'lgan Suyurg'atmish o'g'lon Movarounnahr podsholigi taxtiga o'tqazildi. Amir Temur qo'shini to Balxga yetib borgunicha, unga yo'l-yo'lakay yangi-yangi kuchlar kelib qo'shildi. Shu asnodamir Husaynni ko'pchilik amirlari tark etdilar. Jangda amir Husayn qo'shinlari yengildi, ikki kunlik qamaldan so'ng, 1370-yilning 10 apr.da Balx sh. Amir Temurga taslim bo'ldi. Amir Husayn asir olinib, qatl etildi. Bu g'alabadan so'ng Amir Temur Movarounnahrning chingiziylardan bo'lgan hukmdori Qozonxonning qizi Saroymulk xonimni o'z nikohiga oladi. Xon qiziga uylanganligi munosabati bilan

Amir Temur „ko‘ragon“, ya‘ni „xonning kuyovi“ unvonini oldi. 1361-yilning 11-aprelida Chig‘atoy ulusining barcha beklari, amirlari, viloyat va tumanlarning dorug‘alari hamda Termizning sayyidlari (xudovandzodalari), shuningdek Amir Temurning yoshlikdan birga bo‘lgan quroldosh do‘stlari va piri Sayyid Barakaning ishtirokida o‘tkazilgan qurultoyda an‘anaga ko‘ra chingiziylardan Suyurg‘atmishxon mamlakat hukmdori deb e‘lon qilingan bo‘lsada, amalda markaziy hokimiyatni Amir Temur o‘zi boshqardi, viloyatlardagi hokimiyatni o‘g‘illari, nabiralari va yaqin amirlari orqali idora qildi. Samarqand Amir Temur davlatining poytaxtiga aylantirilib, o‘sha yilning yozida shahar devori va qal‘asi tiklandi, saroy va qasrlar bino qilindi. Temur davlati va unga qaram yerlarning mustahkamlanishi mamlakatning siyosiy va iqtisodiy mavqeyini mustahkamlab, ko‘pdan davom etib kelayotgan ichki tarqoqlikka barham berish, tinchlik va osoyishtalikni qaror toptirish maqsadida Amir Temur (1361-yil iyunida) Samarqandda katta qurultoy chaqirdi. Unda markaziy davlat tizimini shakllantirish va qo‘shin tuzish masalalari muhokama etildi. El-yurti boshqarishda harbiy kuchning ahamiyatini yaxshi tushungan Amir Temur qo‘shinning tuzilishiga katta ahamiyat berdi. U „amir“ va „amir ul-umaro“ kabi yuqori darajali harbiy unvonlar joriy qildi. Qo‘shinni harbiy jihatdan isloh qilar ekan, u ayniqsa lashkarboshilarni tanlash va ularni tarbiyalash, harbiy qismlar va ularning joylashish tartibi, navkar va sarbozlarning qurollanishi hamda intizom masalalariga nihoyatda e‘tibor beradi (yana q. Temuriylar harbiy san‘ati). Amir Temur hokimiyat tepasiga kelgach, dastlabki vaqtlardayoq mamlakatda ro‘y bergan og‘ir iqtisodiy tanglikni bartaraf qilish uchun eng avvalo soliq tizimini tartibga soldi. Davlat soliqlarini yig‘ishda aminlar, kalontarlar va soliq yig‘uvchilarni ra‘iyatga nisbatan insof va adolatli bo‘lishga, qonunga xilof ish tutmaslikka chaqirdi, chunki saltanatning barqarorligi ko‘p jihatdan ra‘iyatning hol-ahvoli, uning davlat va davlat boshlig‘iga bo‘lgan sadoqatiga bog‘liq. Ra‘iyatni himoya qilish qonun bilan mustahkamlangan, qonun barchaga barobar bo‘lgan. Amir Temur nafaqat o‘z xalqini, balki zabt etilgan mamlakatlarning aholisini ham imkoni boricha qonun himoyasiga olgan. Ularni asirlik va talon-torojlardan saqlagan.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. Rajabov Alisher Shavkatovich. Mirbobo Nakshbandi as the great sufi scholar. / International scientific and practical conference “Innovative Development in the global science”. Boston (USA), 2022 – P. 18-22.

<https://zenodo.org/record/7419258#.ZDRLUXZByM8>

- 2.Rajabov Alisher Shavkatovich. Study of the manuscript of the work “Mirotus Solikiyn”. / International scientific conference “The role of science and innovation in the modern world”. London (United Kingdom), 2022. – P. 122-128.
<https://zenodo.org/record/7472104#.ZDRMeHZByM8>
- 3.Alisher Rajabov Shavkatovich. Mirbobo Naqshbandiy qalb zikri va uning turlari to’g’risida. / FarDU ilmiy xabarlar. 1-son. Farg’ona,2023. – B. 16-19.
- 4.Rajabov Alisher Shavkatovich. The work of “Mir’otus Solikiyn” as a Theoretical Source of Naqshbandiya Tariqat. / Web of scholars: Multidimensional research journal. 1(8). 2022. – P. 18-21.
<https://www.innosci.org/wos/article/view/567>
- 5.Rajabov Alisher Shavkatovich. About Bahouddin Naqshband in Mirbobo Naqshbandi’s Poetry. / International journal of formal education. 2022. – P. 1-5.
<http://journals.academiczone.net/index.php/ijfe/article/view/455>
- 6.Rajabov Alisher Shavkatovich. Abu Nasr Farobiy. / Journal of Innovations in Social Sciences Volume: 01 Issue: 01 | 2021 ISSN: 2181-2594
2021-yil,20-noyabr.–B.97-102
<http://www.sciencebox.uz/index.php/jis/article/download/274/266>
- 7.Rajabov Alisher Shavkatovich, Elibayeva Feruza Xamzayevna. O’tkir qilich va qalam sohibi : Bobur merosi jahon olimlari nigohida. / Research and education 2022/2/25. – P. 647
<https://researchedu.uz/wp-content/uploads/2022/03/Navoi-and-Babur-conference.pdf#page=647>
- 8.Alisher Shavkatovich Rajabov. Mirbobo Naqshbandi on the truth of the soul. / Youth, science, education: topical issues,achievements and innovations.2022 Prague, Czech: 1 (7), 93-101
<https://zenodo.org/record/7467785#.ZDRR-XZByM8>
- 9.Rajabov Alisher Shavkatovich. Mir Babo Naqshbandi on the Heart of Arif and the Truth of Arif’s Condition. / American Journal of Social and Humanitarian Research Vol:3 (12)2022, 50-54
<https://globalresearchnetwork.us/index.php/ajshr/article/view/1780/1629>
- 10.Rajabov Alisher Shavkatovich. Mirbobo Naqshbandiy orif qalbi va orif holining haqiqati to’g’risida. / Ilm sarchashmalari. 1-son. Urganch, 2023.B 62-65.
- 11.A.Sh.Rajabov. “Mirotus solikyn”(“Tariqat soliklarining oynasi”) asari – Naqshbandshunoslikda muhim manba. / Tarixiy xotira – o’zlikni anglash va milliy-ma`naviy taraqqiyot omili. 2022.B. 70-73.

12.A.Sh.Rajabov. Mir bobo Naqshbandiyning «Mir'otus Solikiyn» asarida qalbning tavsifi. / BuxDPI Uzluksiz ta'lim tizimida ta'lim mazmunini yanada takomillashtirish istiqbollari. Buxoro, 2022-yil, 25-aprel. – B. 707-771.

13.Alisher Rajabov. Mirbobob Naqshbandiy qalbi zikri va uning turlari to'g'risida. / Ilm-fan muommalati yosh tadqiqotchilar talqinida Respublika ilmiy-onlayn konferensiyasi. 3-son. 2022-yil, 25-dekabr. – B. 130-137.

14.Sohibqiron Amir Temur davrida madaniyat va ilmiy bilimlarning rivojlanishi (aniq va tabiiy fanlar misolida) va taraqqiyot bosqichlari.International Scientific and Practical Conference Innovative development in the global science vol-2ISSUE-3 2023 Boston USA.30.03.2023.B.53-59

<https://academicsresearch.com/index.php/iditys>

15.Abu Rayhon Beruniyning ilmiy merosi(Hindiston asari)xotiralari xususida ayrim chizgilar.International Scientific and Practical Conference “The role of science and innovation in the modern world”. London,United Kingdom.30.03.2023.B.35-44.

<https://academicsresearch.ru/index.php/trsimw/article/view/1449>

16.Bahouddin Naqshbandga qasida bitgan murid.O'zbekiston Milliy axborot Agentligi.uza.uz.Ilm-fan elektron jurnal.B1-8.20.01.2023.

https://uza.uz/uz/posts/bahouddin-naqshbandga-qasida-bitgan-murid_446829

17.Alisher Rajabov МИРБОБО НАҚШБАНДИЙНИНГ НАҚШБАНДИЯ ТАРИҚАТИ ТАМОЙИЛЛАРИ АСОСИДА БИЛДИРГАН ИЖТИМОИЙ-АХЛОҚИЙ ҚАРАШЛАРИ. В-6-10.Vol. 2 No. 29 (2023): ILM FAN TARAQQIYOTIDA ZAMONAVIY METODLARNING QO'LLANILISHI

<https://academicsresearch.com/index.php/conference/issue/view/46>. В-6-10

18.МИРБОБО НАҚШБАНДИЙ ҚАЛБ ЗИКРИ ВА УНИНГ ТУРЛАРИ

ТЎҒРИСИДА Ilm-fan muammolari yosh tadqiqotchilar talqinida.В-130-137

<https://zenodo.org/record/7500616#.ZDTTJ3ZBzDc>

<https://cyberleninka.ru/article/n/mirbobob-na-shbandiy-alb-zikri-va-uning-turlari-t-risida>

19.Алишер Ражабов МИРБОБО НАҚШБАНДИЙ ҲАЁТИ ВА МАЪНАВИЙ МЕРОСИНИНГ ЎЗИГА ХОС ХУСУСИЯТЛАРИ Б-434-440.«ISSUES OF CREATING.THE BASIS OF THE SPIRITUAL.HERITAGE AND III RENAISSANCE:STUDY,RESEARCH,PERSPECTIVES».January2023, Samarkand.

20.A.SH.Rajabov.SOMONIYLAR DAVLATINING TASHKIL TOPISHI VA IJTIMOIIY-SIYOSIY HAYOTI.Vol. 9 No.1(2023):Inernational scientific-practical conference.

“Russian” инновационные подходы в современное науке14.04.2023.В1-8.

<https://www.intereuroconf.com/index.php/ipsn/issue/view/9>

- 21.A.Sh.Rajabov.O'rta Osiyo xalqlari turk xoqonligi tarkibida. Vol. 9 No.1(2023):Inernational scientific-practical conference. "Russian" инновационные подходы в современное науке. 14.04.2023.B1-10
<https://www.intereuroconf.com/index.php/ipsn/issue/view/9>
- 22.A.Sh.Rajabov, B.T.Xalilov. (2023). ARABLAR ISTILOSI VA MOVAROUNNAHRNING IJTIMOYIY-SIYOSIY TUZUMI. SCIENCE AND INNOVATION IN THE EDUCATION SYSTEM, 2(5), 146–155.
<https://doi.org/10.5281/zenodo.7830833>
- 23.A.Sh.Rajabov, F.Z.Sharipov. (2023). EFTALIYLAR DAVLATINING VUJUDGA KELISHI,IJTIMOYIY-IQTISODIY VA MADANIY HAYOT. SOLUTION OF SOCIAL PROBLEMS IN MANAGEMENT AND ECONOMY, 2(5), 43–52.
<https://doi.org/10.5281/zenodo.7830839>
- 24.A.Sh.Rajabov,B.B.Latipov.(2023). O'ZBEK XALQINING" SHAKLLANISHDA SHAYBONIYLAR SULOLASINING ROLI "MUHAMMAD SHAYBONIYXON" SIYMOSIDA. Vol. 14 No. 1 (2023):
<https://www.intereuroconf.com/index.php/APSEFMCH/article/view/284>
- 25.Nurmurod Son, K. S. (2022). Amir Temur's Ambassadorial Activity in Diplomatic Relations with China (Min State) (In the Case of Fu An). Miasto Przyszłości, 29, 112–114. Retrieved from <http://miastoprzyszlosci.com.pl/index.php/mp/article/view/720>
- 26.Сардор КЕНЖАЕВ. Amir Temurning Xitoy(Min davlati) harbiy yurishga tayyorgarlik jarayonlari va uni keltirib chiqaruvchi omillar // SOHIBQIRON YULDUZI. Ижтимоий-тарихий,илмий ва оммабоп журнал. №3(49). –Қарши, 2022.25-30 б.
- 27.Kenjayevev S.N. . Amir Temur's Ambassadorial Activity in Diplomatic Relations with China (Min State) (In the Case of Fu An) | Miasto Przyszłości (miastoprzyszlosci.com.pl) // Impact Factor: 9.2, ISSN-L: 2544-980X.- Miasto Przyszłości Kielce,2022.112-114 P
- 28.Кенжаев С.Н. Amir Temurning Xitoy bilan munosabatlari va Tayzi o'g'lon faoliyati (cyberleninka.ru) // Science and education scientific journal, ISSN 2181-0842 VOLUME 3, ISSUE 5. ISSN 2181-0842.- T.:1493-1497 b.
- 29.Кенжаев С.Н. Trade and ekonomik relations between Amir Temur's state and the Min dynasty// International symposium of young scholars. –USA,2021. 480-481 P. <https://papers.online-conferences.com/index.php/titfl/article/download/485/455/1746>
- 30.Кенжаев С.Н. Factors of Amir Temur's military march to china and the international political situation // Euro Asian Conference on Analytical

- Research, ISBN: 978-1-913482-99-2.-Germaniya, 2021.115-117 p. (buxdupi.uz)
4.Germaniya+pdf.+Kenjayev+S.N..pdf
- 31.Кенжаев С.Н. Хитой сари юришга тайёргарлик жараёнлари ёхуд Амир Темур ҳаётининг сўнги кунлари. // “Amir Temur – buyuk sarkarda va davlat arbobi” mavzusidagi respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari. – Buxoro, 2022. 52-57 б.Хитой сари юришга та й ёргарлик жараёнлари...
- 32.Кенжаев,С.Н.(2022). АМИР ТЕМУР ВА ХИТОЙ ДИПЛОМАТИК МУНОСАБАТЛАРИНИНГ ОБЪЕКТИВ ВА СУБЪЕКТИВ ОМИЛЛАРИ | Zamonaviy dunyoda innovatsion tadqiqotlar: Nazariya va amaliyot (in-academy.uz) - Zamonaviy Dunyoda Innovatsion Tadqiqotlar: Nazariya Va Amaliyot, 1(26), 130–135. извлечено от <https://in-academy.uz/index.php/zdit/article/view/5925>. Тошкент, 2022.18-22 б.
- 33.КЕНЖАЕВ , С. . АМИР ТЕМУРНИНГ ХИТОЙ ЮРИШИ ВАҚТИДА ЖАНУБИЙ ВА ШИМОЛИЙ САРҲАДЛАР ХАВФСИЗЛИГИНИ МАСАЛАЛАРИ. | Zamonaviy dunyoda tabiiy fanlar: Nazariy va amaliy izlanishlar (in-academy.uz) (2022). // Zamonaviy Dunyoda Tabiiy Fanlar: Nazariy Va Amaliy Izlanishlar, 1(25), 18–22. извлечено от <https://in-academy.uz/index.php/zdtf/article/view/5923>–Toshkent, 2022. 131-134 б.
- 34.Кенжаев С. Н. Important issues of important of improving the immunity of security, international harmony, religious tolerance in the state of Amir Temur // Янги Ўзбекистонда маънавий тараққиёт асосларини кучайтиришнинг долзарб масалалари. – Бухоро, 2022. 238-241 б. Продолжение работы на этом сайте заблокировано. (buxdupi.uz)
- 35.Кенжаев С. Н. АМИР ТЕМУР ВА ХИТОЙ МУНОСАБАТЛАРИДА САВДОГАРЛАР ТАБАҚАСИНИНГ ИЖТИМОИЙ ҲАЁТДАГИ ЎРНИ | Zamonaviy dunyoda ilm-fan va texnologiya (in-academy.uz) // «Zamonaviy dunyoda ilm-fan va texnologiya» nomli ilmiy-amaliy konferensiya.–Toshkent, 2022.- 1 pp. 58-60 (7)
- 36.Kenjayevev S. THE IMPORTANCE OF THE NORTHERN AND SOUTHERN NETWORK OF THE GREAT SILK ROAD IN AMIR TEMUR'S RELATIONS WITH CHINA | Zamonaviy dunyoda innovatsion tadqiqotlar: Nazariya va amaliyot (in-academy.uz) (2022) 1(28), 207–209. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7456181>
- 37.Kenjayevev S.N. Амир Темурнинг Хитой билан муносабатларида Шимолий савдо йўлининг аҳамияти/ International cjnferenct dedicated to the role and importantct of innovative education in the 21st centyre 2022/7.197-199.
- 38.Kenjayevev S.N. Amir Temur davlati va Xitoy Min sulolasi aloqalarida otlar savdosi xususida. - Science and Education, 2022

39. Kenjayev, S Murtazoyev, S Nematova, S Melsova. ROMITAN HUDUDIDA DASTLABGI ARXEOLGIK TADQIQOTLAR VA ULARNING TAHLILI // S Zamonaviy dunyoda ilm-fan va texnologiya 1 (7), 53-57 file:///C:/Users/Admin/Downloads/ZDIFT0713%20(1).pdf. Кенжаев: ва Хитой муносабатлар...

40. S.N. Kenjayev, K.M. Zayniev. Amir Temur davlati va Xitoy Min sulolasi aloqalarida otlar savdosi xususida // - Science and Education, 2022 Amir Related articles All 2 versions

41. Жасур Латипов, Сардор Кенжаев / Елюй Чуцай: Мўғуллар империясининг буюк мутафаккири [Матн] : рисола / Ж. Латипов, С. Кенжаев. - Бухоро: "БУХОРО ДЕТЕРМИНАНТИ" МЧЖнинг Камолот нашриёти, 2022-48 б.

42. Kenjayev, S. N. o'g'li, & Xurramova, G. I. qizi. (2023). USMONIYLAR DAVLAT BOSHQARUVIDA QOZILAR TAYYORLASH MASALARI XUSUSIDA AYRIM CHIZGILAR. INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE "THE TIME OF SCIENTIFIC PROGRESS ", 2(2), 144-153. Retrieved from <http://academicsresearch.ru/index.php/ispctosp/article/view/1300>. | Zenodo <https://academicsresearch.com/index.php/iditys/article/view/1817> .<https://doi.org/10.5281/zenodo.7678097>.<https://doi.org/10.5281/zenodo.7675191>.<https://academicsresearch.ru/index.php/ispctosp/article/view/1300>

43. <https://academicsresearch.ru/index.php/trsimw/article/view/1193>

44. <https://scholar.google.ru/citations?hl=en&user=TIzD1hAAAAAJ>

45. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7456181>

46. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7426147>

47. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7426141>

48. Kenjayev Sardor Nurmurod o'g'li, Xolmurodova Madina, Salimova Nozima, Amonova Ruhshoda, & Aktamova Nafosat. (2023, February 26). MIN SULOLASI DAVRIDAGI XITOIY ARMIYASI (XIV-ASRNING 70 YILLARI - XV-ASR BOSHLARI). TRENDS OF MODERN SCIENCE AND PRACTICE, Ankara, Turkey.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.7678098/> MIN SULOLASI DAVRIDAGI XITOIY ARMIYASI (XIV-ASRNING 70 YILLARI - XV-ASR BOSHLARI) | Zenodo

49. Kenjayev Sardor Nurmurod o'g'li, Nematova Nigina, Xalilov Behruz, Mardonova Feruza, & Mirzayev Nusrat. (2023, February 13). TEMURIYZODA SHAHZODALARNING HINDISTON EGALLASH JARAYONIDAGI JASORATI XUSUSIDA. PROBLEMS AND SCIENTIFIC SOLUTIONS, Australia, Melbourne. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7692302>

50. Кенджаев Сардор, Мелсова Шахина, Юсупджонова Марджона, Раупова Нозигуль и Рахматов Мурод. (2023, 26 февраля). ПРИГОТОВЛЕНИЯ АМИРА ТЕМУРА К ИНДИЙСКОЙ ВОЕННОЙ КАМПАНИИ. ПРОБЛЕМЫ И НАУЧНЫЕ РЕШЕНИЯ, Австралия, Мельбурн.
<https://doi.org/10.5281/zenodo.7678582>.
<https://doi.org/10.5281/zenodo.7678581>
51. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7675192>
52. Nurmurod Son, K. S. (2022). Amir Temur's Ambassadorial Activity in Diplomatic Relations with China (Min State) (In the Case of Fu An). *Miasto Przyszłości*, 29, 112-114. Retrieved from <http://miastoprzyszlosci.com.pl/index.php/mp/article/view/720>.
53. <http://academicsresearch.ru/index.php/ispcttosp/article/view/1365>
54. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7678098>
55. <http://academicsresearch.ru/index.php/ispcttosp/article/view/1300>
56. Том 2 № 2 (2022): Maqola va tezislar 2022 (buxdupi.uz)
57. <http://miastoprzyszlosci.com.pl/index.php/mp/article/view/720>
58. <https://zenodo.org/record/7419258#.ZDRLUXZByM8>
59. <https://zenodo.org/record/7472104#.ZDRMeHZByM8>
60. Кенджаев Сардор Нурмуродович, Уринов Шахджахан Джамшидович, Хакимова Дилнура И Полатова Шохинабону. (2023, 24 февраля). НЕКОТОРАЯ ИНФОРМАЦИЯ О ХИЩНЫХ КОШАЧЬИХ ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ В ЛИТЕРАТУРЕ ПО ИСТОРИИ ДРЕВНЕГО МИРА. ИННОВАЦИОННОЕ РАЗВИТИЕ В ГЛОБАЛЬНОЙ НАУКЕ, Бостон, США.
<https://doi.org/10.5281/zenodo.7675192>
61. Н Нарзиев, С Абдусамад ./СОҶИБҚИРОН АМИР ТЕМУР ХАЗИНАСИ ВА УНИНГ ИЖТИМОИЙ-ИҚТИСОДИЙ СОҶАЛАРГА САРФЛАНИШИ.- "GERMANY" MODERN SCIENTIFIC RESEARCH ..., 2023
62. Sardor Nurmurodovich Kenjayev, Komron Mahmud o'g'li Zayniev. Amir Temur davlati va Xitoy Min sulolasi aloqalarida otlar savdosi xususida (cyberleninka.ru) Vol. 3 No. (2022): Science and Education.634-639.
63. Kenjayev S.N. Amir Temur davlati va Xitoy (Min) imperiyasi o'rtasidagi savdo aloqalari tarixidan // "O'tmishga nazar" 4 jild, 10-son, Doi Jurnal 10.26739/2181-9599. – TOSHKENT 2021.- Б.67-74. ИЗ ИСТОРИИ ТОРГОВЫХ ОТНОШЕНИЙ ГОСУДАРСТВА АМИРА ТЕМУРА И КИТАЙСКОЙ (МИН) ИМПЕРИИ | ВЗГЛЯД В ПРОШЛОЕ (tadqiqot.uz)
64. Кенжаев С.Н. Амир темур ва хитой давлати ўртасидаги харбий муносабатлар ўзаро тўқнашув хафининг вужудга келиши ЎЗМУГА Кенжаев

МЕЖДУРОДНАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ АКАДЕМИЧЕСКИХ НАУК

С.Н (fayllar.org)// ЎзМУ ХАБАРЛАРИ, 1/9. – Тошкент, 2022.-Б.18-21. О'зМУ
xabarlari Вестник НУУз АСТА NUUz
65.Просмотр «ЧТО КАСАЕТСЯ ВОЗМОЖНЫХ РЕЗУЛЬТАТОВ КИТАЙСКОЙ
ВОЕННОЙ КАМПАНИИ АМИРА ТЕМУРА...» (interscience.uz)